

Het tweede gebod: GEEN BEELDEN MAKEN

Zondag 29-09-2013

Schriftlezingen: *Deuteronomium 4,10-20*
Kolossenzen 1:15-18.
Heidelb. Catechismus: Zondag 35

Beeldcultuur en beeldverbod? In onze beeldcultuur klinkt het verbod om een beeld te maken misschien vreemd, maar dat was ook het geval in de tijd van de Bijbel. Elk volk, elk land rondom Israël had godenbeelden. Maar in de tempel van Jeruzalem was zelfs in het heiligste der heiligen geen enkel beeld van God te zien!

Een beeldverbod. Het gaat hierin alleen om beelden die wij dienen en eren. Het gaat dus niet om video's en foto's of schilderijen. Maar het gaat niet slechts om afgodsbeelden, maar ook om beelden van God die niet mogen worden gemaakt. Waarom mogen wij geen beeld van God maken? Drie redenen:

1. Een beeld vertelt niet heel de werkelijkheid.

Beelden zoals foto's zijn maar een momentopname, die niet (altijd) recht doen aan heel de werkelijkheid. Dat geldt ook voor beelden van God. Zij doen niet recht aan de werkelijkheid van de hoogverheven, heilige God. Elk beeld schiet daarin tekort. God is niet 'vast te leggen'.

Het tweede gebod leert mij daarom bescheidenheid: ik heb het geloof (kennis over God) niet 'in mijn broekzak'. Voor mijn verstand is God veel te groot, te heilig, te ontzagwekkend.... en daardoor kan ik het geloof ook niet altijd rijmen. Wij kunnen God niet doorgronden, begrijpen, bevatten. 'Ik ben Die Ik ben' (Exodus 3). God Zelf kunnen wij niet bevatten. Zijn weg met de wereld ook niet. Zijn weg met ons persoonlijke leven ook niet. Ondoorgrondelijk! En daarom moeten wij God ook niet in een beeld opsluiten. Want dat zou maar de halve waarheid weergeven. En een halve waarheid, dat is een leugen.

In hoeverre is mijn beeld van God eenzijdig? Staat mijn beeld van God ook open voor verandering? Of wordt het misschien tijd voor een Beeldenstorm in mijn geloof(sopvattingen)?

Eenzijdige Godsbeelden: 'God als een lieve opa', 'God als een kille rechter', 'God als een vrijheidsstrijder', 'God als een opdrachtgever', 'God als een EHBO'er'.

Ons beeld van God hangt vaak samen met ons karakter en onze levensgeschiedenis. Voorbeeld: als wij ons vaak schamen of schuldig voelen, dan zullen wij vaak ook een beeld van God hebben dat angst en schaamte oproept.

De Heilige Geest wil ons met behulp van Gods Woord (de Bijbel) God bekend maken. Maar let op: *zonder Gods Woord... zonder de Bijbel te lezen..., vervallen wij tot afgoderij... want: dan gaan wij Godsbeelden dienen die niet in werkelijkheid God zijn.* Karikaturen! Een eenzijdig, al te simpel, vaak op onze eigen wensen afgesteld, beeld van God (= karikatuur) is spotten met hoogverheven God!

Dit heeft ook veel te zeggen voor de geloofsopvoeding. Het beeld dat je van God hebt, is ook het beeld dat je je kinderen overdraagt. Is je beeld sterk eenzijdig, dan zullen je kinderen ook een eenzijdig beeld van God krijgen. Met alle gevolgen van dien, als zij er later achter komen dat dit beeld van God helemaal niet correspondeert met de werkelijkheid.

2. Een beeld maken geeft macht. Als je een beeld van iemand hebt, dan heb je een bepaalde macht over iemand. *Jij* hebt het beeld in bezit. *Jij* hebt die persoon in een beeld gegoten, los van de vraag of dat beeld voldoet aan de werkelijkheid. (Kijk maar eens wat die beeldvorming doet in de politiek.)

U zult voor uzelf geen beeld maken. Waarom niet? Omdat wij geen macht hebben over God. Omdat... als het om de kennis van God gaat... wij totaal afhankelijk zijn van God. Wij hebben het geloof niet in handen. Het is niet maakbaar. God moet zich bekend maken! Anders zouden wij volledig in het duister tasten. *Hij* moet ons het geloof geven. De enige reden waarom wij geloven is... niet omdat wij het veel beter weten dan die mensen buiten de kerk... nee, de enige reden waarom wij geloven is omdat God Zich door Zijn Geest in Zijn genade en liefde aan ons heeft bekend gemaakt.

Een beeld veronderstelt 'macht', 'in handen hebben'. Wij moeten leven zonder beeld... zonder macht... met lege handen opgeheven naar de hemel... terwijl wij smeken of God Zich aan ons bekend wil maken, zoals Hij is.

3. God wil geen beeldverbinding maar persoonlijk contact.

God wil niet dat wij met Hem omgang hebben via beelden, die wij vereren, versieren enzovoort, maar dat wij met Hem Zelf persoonlijk contact zoeken. Daarom is de Heere Jezus ook naar de aarde gekomen. Hij is het Beeld van God (Kolossenzen 1,15). God zond Zijn Zoon Jezus tot onze redding en bevrijding. Maar ook om Zichzelf aan ons bekend te maken in al Zijn liefde en genade... ook in Zijn oordeel en recht... God zoals Hij is. Zo openbaarde Jezus Zijn Vader – wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien, zo sprak Hij (Johannes 14) – omdat God met ons persoonlijk contact wilde.

Echte kennis van God die haal je niet uit een theologieboek... die leer je niet door te googlen. Echte kennis van God krijg je in de persoonlijk omgang met Hem. Het lezen uit de Bijbel. De erediensten op de zondag. Het gesprek op de kringen en catechisaties. De stilte tijdens persoonlijk gebed.

Godskennis is ervaringskennis..., dat is kennis van God Die ons in de omgang met Hem aanspreekt, uitnodigt, oproept, stil zet, oordeelt, genadig wil zijn.

Wil je echt weten wie God is? Lees de Bijbel, bidt elke dag. Maar ook: zie op de Heere Jezus. Richt je op Hem. Laat alles achter en volg Hem. En je zult Hem meer en meer mogen leren kennen.

Mag je Jezus afbeelden? Hij is echt mens geweest en mensen mag je afbeelden. Maar het gevaar is dat wij een eenzijdig beeld geven en Hem schromelijk tekort doen. Wat is het doel van afbeeldingen (bijv. de Jezusfilm) ? Om te evangeliseren? Of om niet zelf de Bijbel meer hoeven te lezen?